

Dosarul nr. 2ra-217/20

Prima instanță: Judecătoria Bălți sediul central (jud. A. Donos)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de
Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Vasile Rusnac,
reprezentat de avocatul Aliona Rusnac împotriva Ministerului Justiției al
Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin
acțiunile ilicite ale procuraturii

împotriva deciziei din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a
fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și
menținută hotărârea din 4 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți sediul central, prin
care acțiunea a fost admisă

constată:

La 19 martie 2018, Vasile Rusnac, reprezentat de avocatul Aliona Rusnac a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM,
intervenienți accesorii Inspectoratul General al Poliției și Procuratura Generală a
RM cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin acțiunile ilicite ale
procuraturii.

În motivarea acțiunii a invocat că din anul 1997 până în anul 1999 a activat
în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al RM, iar în anul 2009 s-a reangajat.

Astfel, prin ordinul nr. 32 EF din 11 februarie 2011 al MAI al RM a fost
numit în funcția de inspector superior al Secției „Nord” a Direcției Combatere a
Crimei Organizate a Direcției Generale Servicii Operative a Departamentului
Poliției al Ministerului Afacerilor Interne.

A relatat că de către Procuratura Anticorupție în privința sa a fost intentat
dosarul penal nr. 2012978119 pornit pe indicii componentei de infracțiune
prevăzute de art. 324 alin. (2) Cod penal.

Drept urmare, Procurorul Procuraturii Anticorupție, Adrian Popenco, prin
demersul nr. 6202 din 24 august 2012 adresat Ministerului Afacerilor Interne al

RM, a solicitat suspendarea provizorie din funcția ocupată, în temeiul art. 200 CPP, până la adoptarea deciziei definitive pe caz.

Așadar, prin ordinul nr. 420ef din 28 august 2012 al ministrului MAI al RM, Dorin Recean, în temeiul art. 76 lit. j) Codul muncii și art. 200 CPP, având ca bază demersul Procuraturii Anticorupție nr. 6202 din 24 august 2012, a fost suspendat contractul individual de muncă până la adoptarea deciziei definitive pe caz.

A comunicat că prin sentința din 14 iulie 2015 a Judecătorei Bălți, dânsul fost achitat pe art. 324 alin. (2) și art. 290 alin. (1) Cod penal, iar prin decizia din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Bălți, decizia motivată pronunțată la data de 5 aprilie 2017, dispozițiile sentinței din 14 iulie 2015 a Judecătorei Bălți în partea achitării sale au fost menținute.

A evidențiat că la 6 aprilie 2017, a depus o cerere către MAI al RM prin care a solicitat încetarea suspendării contractului individual de muncă, astfel, prin ordinul nr. 88ef din 24 mai 2017 al ministrului MAI al RM, A. Jizdan, a fost restabilit în funcția de inspector superior al Secției „Nord” a Direcției Combatere a Crimei Organizate a Direcției Generale Servicii Operative a Departamentului Poliție al Ministerului Afacerilor Interne.

Cu referire la prevederile art. 3 alin. (1) și 6 lit. a) din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, a accentuat că prin sentința instanței de fond, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți, a fost achitat, însă, pe tot parcursul examinării cauzei a fost suspendat din funcție, prin urmare, în beneficiul său urmează a fi încasat cu titlu de prejudiciu material din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției al RM salariul pe toată perioada suspendării sale din funcție și anume, pentru perioada 28 august 2012 – 23 mai 2017.

A obiectat că prin ordinul de suspendare din funcție a fost privat în mod neîntemeiat de posibilitatea de a munci și de a beneficia de drepturile sale salariale pentru o perioadă îndelungată de timp cuprinsă între 28 august 2012 – 23 mai 2017, salariul fiindu-i unica sursă de întreținere.

A menționat că s-a adresat cu o cerere către MAI al RM prin care a solicitat să i se calculeze salariul cu adaos la salariu și a indemnizațiilor pentru perioada suspendării sale din funcție, dar până la moment nu a primit niciun răspuns.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 3, 6, 7, 8 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, art. 166-167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul său a salariului, a adaosului la salariu și a indemnizațiilor pentru perioada suspendării contractului individual de muncă din 28 august 2012 până la 23 mai 2017.

Prin încheierea protocolară din 9 noiembrie 2018 a Judecătorei Bălți sediul central, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Ministerul Afacerilor Interne al RM.

La 26 decembrie 2018, Vasile Rusnac, reprezentat de avocatul Aliona Rusnac a depus cerere de concretizare a acțiunii, prin care a solicitat încasarea din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul său a salariului, a adaosului la salariu și a indemnizațiilor pentru perioada suspendării contractului individual de muncă din 28 august 2012 până la 23 mai 2017 în mărime de 302 380,42 de lei.

Prin hotărârea din 4 februarie 2019 a Judecătoriei Bălți sediul central, a fost admisă acțiunea.

A fost încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Vasile Rusnac suma de 302 380,42 de lei cu titlu de prejudiciu material – salariul pentru perioada suspendării contractului individual de muncă din 28 august 2012 până la 23 mai 2017.

Prin decizia din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au relevat că pentru a stabili că persoana neîntemeiat a fost pusă sub învinuire și că beneficiază de reabilitarea totală cu restabilirea tuturor drepturilor, nu este necesară existența unei concluzii exprese că organul de urmărire penală a acționat ilegal, fiind suficientă constatarea că învinuirea este neîntemeiată printr-o sentință de achitare.

Totodată, instanța de apel a evidențiat că este irelevant argumentul apelantului că la calcularea salariului mediu nu se ține cont de toate sporurile și indemnizațiile, or, din descifrările anexate se deduce că în calcul nu au fost incluse sumele indicate în pct. 4 din Hotărârea Guvernului privind aprobarea Modulului de calculare a salariului mediu nr. 426 din 26 aprilie 2004, care nu se includ în salariul mediu.

Instanța de apel a conchis că prejudiciul material urmează a fi încasat până la data emiterii ordinului Ministerului Afacerilor Interne al RM prin care Vasile Rusnac este restabilit în drepturile deținute anterior suspendării, deci prejudiciul material urmează a fi încasat inclusiv până la data de 23 mai 2017.

La 5 decembrie 2019, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei din 10 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată, considerând-o neîntemeiată și pasibilă de a fi casată/modificată, deoarece instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral.

A remarcat că hotărârea primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel, este întemeiată pe un șir de concluzii ce derivă din aprecierea greșită a dovezilor administrate și ca urmare a aplicării normelor de drept material ce reglementează repararea prejudiciului prin prisma Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998.

Așadar, pentru angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin erori judiciare și de urmărire penale, sunt necesare unele condiții speciale și anume, existența faptei ilicite.

A relevat că la materialele cauzei nu există niciun act emis de către judecătorul de instrucție sau de către instanța de judecată prin care acțiunile organelor de urmărire penală, ale procuraturii sau ale instanței de judecată ar fi fost declarate ilegale, iar intimatul nu a fost tras ilegal la răspundere penală și nici nu a fost în calitate de condamnat.

Totodată, a invocat că la materialele dosarului lipsesc date cu privire la aplicarea vreunei măsuri preventive în privința intimatului Vasile Rusnac.

A învederat că prima instanță și instanța de apel au admis o interpretare eronată a dispozițiilor legale cu privire la încasarea prejudiciului material.

În acest context, a precizat recurentul că potrivit pct. 3 din ordinul nr. 420ef din 28 august 2012 a Ministerului Afacerilor Interne al RM, contractul individual de muncă a fost suspendat până la adoptarea deciziei definitive pe caz.

Cu toate acestea, prima instanță a admis cerința privind încasarea prejudiciului material pentru perioada 28 august 2012 – 23 mai 2017, deși soluția definitivă pe caz a fost adoptată la 22 februarie 2017.

A subliniat că faptul că ordinul cu privire la executarea deciziei din 22 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost emis la 24 mai 2017 nu justifică încasarea prejudiciului material pentru perioada 28 august 2012 – 23 mai 2017, deoarece Vasile Rusnac abia la 6 aprilie 2017, prin cererea nr. R-738, a solicitat executarea hotărârii judecătorești, încetarea suspendării, numirea în funcția deținută și recalcularea vechimii în muncă.

A mai notat că nu toate sporurile și indemnizațiile la salariu pot fi încasate, or, anumite sporuri și indemnizații constituie un drept al angajatorului și se acordă la discreția sa.

Astfel, a considerat că noțiunea de venituri, care urmează a fi restituite persoanei care a suferit prejudiciu material, trebuie formulată după modelul noțiunii de venit brut, definit de Codul fiscal.

La 23 decembrie 2019, în adresa intimaților Vasile Rusnac, Procuratura Generală a RM, Inspectoratul General al Poliției și MAI al RM a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Ministerul Justiției al RM, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 79 vol. II), fiind recepționată de către Vasile Rusnac la 3 ianuarie 2020, Procuratura Generală a RM la 27 decembrie 2019, Inspectoratul General al Poliției la 26 decembrie 2019 și MAI al RM la 26 decembrie 2019, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 81-84 vol. II).

La 13 ianuarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Vasile Rusnac a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, solicitând respingerea recursului.

La 28 ianuarie 2020, prin intermediul poștei electronice, Inspectoratul General al Poliției a depus referință la recursul declarat de Ministerul Justiției al

RM, solicitând admiterea recursului depus de Ministerul Justiției al RM, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care ceilalți intimați să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 31 octombrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 60 vol. II), fiind recepționată de către recurent la 7 noiembrie 2019, ceea ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 63 vol. II).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 5 decembrie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției al RM, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Ministerul Justiției al RM urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu